

на екрані героїня реклами шляхом споживання продукту отримує можливість відволіктися від щоденної метушні та відчутти себе щасливою.

Таким чином, реклама усіх трьох згаданих брендів об'єднана ідеєю «споживацького гедонізму», коли герої настільки захоплюються споживанням продукту, що не звертають уваги на час та оточуючий світ.

Висновки. Особливості створення корпоративних міфів та застосування їх у рекламі полягають у врахуванні чинників ефективного просування брендів. Це, зокрема, цікавість і правдоподібність історії, що є основою корпоративного міфу, а також наявність її зв'язку з рекламованим продуктом. Серед складових корпоративної міфології варто приділити увагу оригінальності продукту, історії його створення та «споживацькому гедонізму».

БІБЛІОГРАФІЯ:

1. История бренда: 145 лет Heinz [Электронный ресурс] // Портал о рекламе и маркетинге. – Режим доступа: <http://www.sostav.ru/publication/heinz-145-9087.html>

2. Король-Королевская А. «Бокал – целитель мой и друг» [Электронный ресурс] / А. Король-Королевская // Бизнес. – К., 2007. – №779 (52). – Режим доступа: http://www.business.ua/articles/liniya_zhizni_osoboe_mesto/quot%3B%20Vokal__celitel_moy_i_drugquot%3B-26598/

3. Хавкіна Л. М. Сучасна доба кризь призму реклами / Л. М. Хавкіна // Актуальні дослідження українських наукових шкіл у галузі соціальних комунікацій : матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції / наук. ред. В. Різун ; упоряд. Т. Скотникова. – К. : Інститут журналістики, 2013. – 152 с.

Яременко Л. М.,
старший викладач

ВАЛЕНТИНА МЕНШУН – ШТРИХИ ДО ПОРТРЕТУ

Віднайдені, розглянуті перші публікації відомої журналістки Валентини Іванівни Меншун у міськрайонних газетах «Зоря» та «Радянське Полісся» (м. Шостка), «Радянський прапор» (м. Конотоп) 70-их років ХХ ст., які ілюструють початок журналістської діяльності головного редактора Всеукраїнського журналу «Трибуна». Додаються штрихи до портрету професіонала напередодні її 75-річчя.

Ключові слова: Валентина Меншун, редактор, новела, ексклюзивний портретний жанр.

У червні 2014 року головний редактор Всеукраїнського громадсько-політичного і теоретичного журналу Товариства «Знання» України і Спілки журналістів України «Трибуна», президент-координатор клубу «Інтелект України», беззмінний Посол Миру з 1986 року, президент Інституту незалежних експертів, заступник голови Всеукраїнської партії миру і єдності, журналіст з понад 50-річним стажем – Валентина Іванівна Меншун, наша землячка, готується зустріти свій 75-ий день народження. У п'ятисотому ювілейному номері «Трибуни» п'ять років поспіль головний редактор писала: «І коли аналізуєш пройдений шлях, переконуєшся, що «Трибуну» веде і захищає вища сила, Божа, яка нападників та збайдужілих до наших проблем виштовхує з їхніх насиджених місць у політичне небуття, а друзів наших упевнено веде до справжньої влади і слави. Моральна сила української нації все ще велика і здатна здолати всілякі труднощі, страх, німоту та інші негативи, якими сповнюють наше життя тимчасові правителі. ... збережи в наших серцях і в серцях всіх українців вірність добру, правді, рідній

державі...» [1,1] Висловлена думка жінки з величезним життєвим досвідом гостро актуальна й сьогодні.

Валентина Іванівна Меншун народилася 25 червня 1939 року у м. Шостці Сумської області в родині робітника кіноплівкової фабрики. У вісімнадцять років почала свій шлях у журналістиці кореспондентом місцевих міськрайонних газет «Зоря» (1958-1962), «Советское Полесье» (1964-1967), а також конотопської газети «Радянський прапор» (1962-1963). Відновити риси В.Меншун – кореспондента районних газет, відповідального та залюбленого у сучасників, привернути увагу журналістів-початківців до успішного медійника на межі ХХ–ХХІ ст., додати до історії регіональної журналістики є метою дослідження.

Перші проби пера, що стали об'єктом нашої уваги, відзначаються емоційністю, небайдужим ставленням до людей різних професій. Серед публікацій: «Вчителька моя» про Ніну Панасівну Берека, викладача математики села Кошари Конотопського р-ну, яка живе за принципом: вчитися, щоб інших вчити («Радянський прапор» №4(3180) від 7.01.64. – С.3), «Вы юность наша вечная...» про вчительку російської мови шосткінського району Ніну Іванівну Пешкову, яка долучила до прекрасного не одне покоління свого села («Советское Полесье» №3(5386) від 4.01.67. – С.3). Стаття «Во имя жизни» присвячена нелегкій праці хірургів центральної районної лікарні, завідувачу відділенням В.І.Горшкову та старшій медичній сестрі Л.І.Титикало, яка понад 30 років сумлінно працює на цій ниві (там само №21(5404) від 1.02.67. – С.3). «Любимая профессия» – розповідь про Марійку Хоца – продавця кондитерського відділу, випускницю Путивльського плодоовочевого технікуму, яку журналістка назвала Білосніжкою за бездоганну білизну халата та блузи й привітну усмішку (там само №29(5412) від 15.02.67); «С улыбкой к людям» – героїня матеріалу – маніпуляційна сестра з 20-річним стажем Шосткінської міської лікарні Катерина Юхимівна Денисенко. «Её работа – живой пример того, как много зависит в лечебной практике от медицинской сестры, от её душевности и мастерства» (там само № 101(5484) від 24.06.67. – С.4). Про квітниківів міста Конотопа – Зинаїду Хоменко та Надію Дерепу, читаємо у матеріалі «Зелений цех міста («Радянський прапор» №52(3228) від 8.04.64. – С.4).

Журналіст-початківець В.Меншун, щиро закохана у людей праці, відкрила в газеті «Зоря» рубрику «Про людей хороших» – «Валя Маховикова і її подруги (№81(4890) від 04.07.61), «З життя однієї бригади» (№87(4897) від 18.07.61), де розповіла про простих людей, які живуть поруч, своєю працею прикрашають світ. Пізніше, у 1964 році, в газеті «Радянський прапор» вела рубрику «Будьте такими як...», де відкривала читачам молодих людей, небайдужих, працюючих. Серед таких Валерій Кондратьєв – токар заводу «Червоний металіст», який за покликом серця став вожатим-виробничником п'ятикласників 2-ої міської школи (№33(3209) від 26.02.64. – С.3), Олександр Грязнов – 16-річний рядовий колгоспник із села Мельні, який старанно працює на фермі фуражиром (№36(3212) від 3.03.64. – С.3). Пізніше на шпальтах газети «Советское Полесье» надруковані матеріали про людей села – «Пахнет сеном над лугами» – тракториста В. Хільковського та молодого складача копиць М.Іпатка з села Івот – кращих заготовачів сіна в районі (№106(5489) від 4.07.67); «В поле – хозяин Сеятель» – молодий сівач Тимановської артілі ім. Свердлова А.Ігнат'єв та агроном П.Доценко, що заклали врожай наступного року (№139(5522) від 30.08.67) Незаангажовано, без партійних пропагандистських лозунгів, з повагою, великою симпатією говорила про своїх сучасників молодий журналіст.

Окреме місце в доробку В. Меншун займають замітки, нариси з промовистими заголовками про людей старшого покоління, які прожили довге трудове життя.

Наприклад, «Цар природи» – Тихон Корнійович Заєць – перший із односельців привів свою худобу до колгоспу, у лихі часи захищав рідну землю, дійшов до Праги, піднімав рідну землю із руїн, а «...зараз мірошник – скромний рядовий герой великої епопеї творіння...» («Радянський прапор» №23(3199) від 8.02.64); «Пломінь» – 70-річний пенсіонер Олександр Савич Коротич, активний читач сільської бібліотеки, обідньої перерви поспішає на свиноферму, там на свого агітатора чекають жінки-працівниці. «І там, де проходить комуніст, слід глибокий лишається, бо в серці його – пломінь, що осипає іскрами добра землю» (там само №41(3217) від 11.03.64. – С.3); «Своя земля» – Євтихій Роботько, невтомний сівач, пішов від землі на фронт, слав листи (більше ста) у рідне село К्लішки своїй дружині Анастасії з наказом: «Люби еє (рідну землю), Настенька. И сына нашого Мишу учи землю любити». Виріс Мишко. Кожної весни син загиблого солдата засіває ниву в ім'я миру та щастя людського («Советское Полесье» №75 (5458) 9.05.67. – С.3). Такі щирі розповіді про людей праці, які стояли на порозі позасвіття, мали велике виховне значення, проповідували духовність та моральність, стали своєрідною історією в особах Шосткінського району.

В. Меншун була автором і критичних матеріалів на актуальні теми села, які відзначалися об'єктивністю в оцінках, незалежністю та правдивістю викладу. Прикметно: всі назви проблемних матеріалів містять три крапки. У такий спосіб журналістка не нав'язувала свого бачення негараздів, змушувала читачів бути співавторами, самостійно робити висновки, активно втручатися у життя. Серед таких, статті «Балачками молока не надійш...» про невисокі надії в колгоспі ім. Ілліча (село Попівка Конотопського району), заступника голови правління цього господарства І.М.Каблучка, який майже не буває на фермах, не запроваджує досвід кращих тваринників району («Радянський прапор» №191 (3367) від 1.12.64. – С.2); «Затрати великі, а віддачі мало...» – невелика стаття привертає увагу громадськості до важкої праці тваринників в селі Соснівці, до чисельного штату т.зв. обслуговуючого персоналу, що не виконує своєї роботи (там само №205 від 25.12.64. – С.2). «Молоко дороге. Чому?» – критичний матеріал, який закликає «...господарювати на селі розумно, творчо, ощадливо» (там само, №145 від 11.09.64). Публікація «Первый блин комом...» гостро висвітлює погану організацію посівної кампанії в колгоспі «Червона Україна» Шосткінського району, голова правління М.Таран («Советское Полесье» №129 (5512) від 12.08.67). На невисоку продуктивність дійного стада, безгосподарність на фермі, байдужість голови колгоспу І.Л.Тарасенка вказує стаття «Пока шум уляжется...» (там само №31 (5414) від 18.02.67). Аналізуючи наведені критичні матеріали, ми можемо зауважити, що журналіст прагне максимальної правдивості у висвітленні соціально дражливих питань, змусити відповідальних осіб, винних у негараздах, переглянути своє ставлення до роботи, і найголовніше – вірити, що недоліки буде подолано.

За час роботи в міськрайонних газетах В. Меншун опублікувала кілька соціально-психологічних новел. Невिбагливий сюжет новел анітрохи не применшує шляхетності вчинків звичайних людей, героїв мініатюр: молодого цигана Миколи із новели «Проти звичаю», який осів у місті, почав працювати. Заперечуючи свою зраду, він каже ватажкові циганського табору: «Ми в шатрах раби, а в колективі – люди. І всім треба працювати. Не красти і не ворожити, а працювати...» («Радянський прапор» №15(3191) від 25.01.64); молодій вчительки Галини («Подих добра»), яка прихистила осиротілих сусідських діточок (там само №39 (3215) від 7.03.64. – С.4); старого діда Матвія з однойменної новели, котрий, ризикуючи життям, вивів батальйон вояків із оточення. «Какая-то дивная сила наполнила все его тело и несла вперед. Под утро следующей ночи батальон был в безопаснос-

ти. ... Домой старик добрался обмокший, в грязи, еле передвигая ноги...» («Советское Полесье» №146 (5529) від 12.09.67. – С.3). Проаналізовані новели за стилем, можна стверджувати, були вдалою пробою пера на шляху створення в подальшому портретів сучасної української інтелігенції.

Отже, робота кореспондентом в шосткінських міськрайонних газетах «Зоря» та «Советское Полесье» на початку 70-их рр. ХХ століття стала для В. Меншун школою справжнього небайдужого журналіста. У 2000 році під час святкування 80-річного ювілею газети «Советское Полесье» колишній редактор Тарасенко Іван Терентійович так згадував про молоду журналістку: «Энергичная и эмоциональная, она в течение дня успевала побывать на нескольких предприятиях или в организациях города, а если надо, «садилась» на телефон и добывала в номер свежую информацию. Твёрдо, порой экспрессивно, отстаивала свою точку зрения в спорах с любым сотрудником, в том числе редактором, была моим помощником в читке и сверке гранок...» [3,2]

У жовтні 2010 року Валентина Іванівна, Заслужений журналіст України, приїздила в рідне місто Шостку на святкування 90-річчя газети «Зоря», з якої починався її шлях у журналістику. Колеги пам'ятають її принциповість та відповідальність у роботі. [4,6]

У 1964 році В. Меншун закінчила факультет журналістики Львівського університету ім. І.Франка, потім 1969 р. – Вищу партійну школу при ЦК КПУ. Завдяки своїй відповідальності, організаторським та професійним здібностям вона зробила стрімку кар'єру – від інструктора відділу пропаганди і агітації Шосткінського міському партії до завідувача сектором преси, радіо і телебачення відділу пропаганди Київського обкому КПУ, а з 1976 року протягом десяти років очолювала сектор газет і журналів ЦК КПУ. [5] На відповідальних посадах працювала наполегливо, вимогливо й доброзичливо ставилася до своїх колег, виховувала молоді журналістські кадри.

Людмила Григорівна Мех, президент Всеукраїнського добродійного фонду «Журналістська ініціатива», яка має найвищу нагороду в галузі журналістики України «Золоте перо» (1986) наголошує: «Крім рідних, ніхто в житті не допоміг мені більше, ніж Валентина Іванівна», активну життєву позицію якої творчо наслідуює останні 40 років. Далі згадує: «Це саме в її родині я жила перші тижні після призначення мене редактором у Макарів. Щодня приїздила на нічліг до столиці в гостинну квартиру на вулиці Тургенєвській, де ми обговорювали перші кроки редакторства, а ще – там звіряла життя з мудрими порадами її незабутньої мами – Олександри Омелянівни». І промовисте зізнання: «Згодом я усвідомила: у тому, як нині будую свої особисті стосунки з колегами, як реагую на їхні проблеми, є багато спільного з тим, як мене підтримувала ця славна, талановита родина, Берегинею якої є головний редактор журналу «Трибуна», президент Інституту незалежних експертів, заслужений журналіст України, Посол миру Валентина Меншун» [5].

Леонід Макарович Кравчук, перший президент України, Голова Української Ради Миру, вітаючи Валентину Іванівну з 70-річчям, сказав: «Ваш життєвий шлях є яскравим свідченням багатогранного таланту митця, громадського діяча, мужності та мудрості людини, до думки якої прислухаються, людини, достойної щирої поваги. Своєю працелюбністю, організаторськими здібностями, активною творчою та громадською діяльністю Ви здобули повагу, високий авторитет в Україні та за її межами, в колективах, які Ви очолюєте та з якими співпрацюєте» [1,6].

Окремо треба наголосити на «мужності та мудрості» цієї жінки, яка знаходила вихід із вельми непростих ситуацій. Так, далекого 1975 року В. Меншун

очолювала велику делегацію вчених і діячів мистецтв Київської області до Берліна з нагоди 35-річчя Перемоги над Німеччиною, згадувала: «Хочу зазначити, що всі особистості, які ввійшли до колективу, були дуже значними. Однак Амосова зустрічали на німецькій землі по-особливому, як Бога — німці ходили за ним юрбами ...». Видатний хірург на поважному зібранні сказав: «Мене завжди запрошували відвідати Німеччину, дати інтерв'ю на німецькій землі. Я цього не робив — дуже багато в мене нагромадилося в серці для того, щоб безболісно брататися, забувши про всі ті лиха, які заподіяв німецький народ моему народові. Ось перед вами декілька Героїв Радянського Союзу (в нашій групі їх було 15 чоловік і один двічі Герой — В. М.), вони змогли показати німецькому гадові, що таке наша сила і міць, вилити свою злість на фронтах. А що міг зробити я, фронтовий хірург? У мене дуже багато накопичилося гіркоти, щоб забути все й почати говорити про дружбу — до цього ще дуже довго...». Назрівав політичний міжнародний скандал, але досвід роботи з людьми, витримка, інтуїція подолали хвилювання, і прийшло єдино правильне рішення, Валентина Іванівна сказала: «Виступ Миколи Михайловича — верх щирості в наших стосунках. Лише в колі справжніх друзів, перед якими нема чого приховувати і з якими нема чого остерігатися, можна ось так, уникаючи умовностей, називати речі своїми іменами...» [7]. Отже, яскраво виявилися природна делікатність і водночас мужність жінки, відповідальної за важливу справу.

З вересня 1986 року і донині — Валентина Іванівна Меншун головний редактор журналу «Трибуна лектора» (з 2009р. — «Трибуна») українського Товариства «Знання». Відтоді журнал став літописцем наукової думки в Україні, популяризатором новітніх наукових розробок, займає державницькі позиції. «Адже журнал такий, як його головний редактор, — зазначає Ю.С. Шемчушенко, академік НАН України, директор Інституту держави і права ім. В.М. Корецького НАНУ, — А Валентина Іванівна Меншун — моя землячка, сусідка і мій друг — така, як журнал «Трибуна», який ми всі любимо. Він є лідером у науковій періодиці. Вчитайтесь в його публікації. Портрети вчених на його сторінках повнокровні, яскраві, наповнені переконливим аналізом ними зробленого. Незвичайне поєднання, здавалось би, звичайних слів надає особливого колориту матеріалам цього видання, яке правдиво відтворює події і факти, з чітких наукових позицій висвітлює здобутки і упущення». Вчений вбачає секрет успіху видання у своєрідному таланті головного редактора — вмінні жити в злагоді з людьми і для людей і дієвій непорушній любові до рідної України [1, 6].

Іван Андрійович Зюзюн, академік Академії педагогічних наук, відзначаючи переваги редакторської стратегії В. Меншун, неповторний своєрідний шарм оновленого журналу, наголосив на ексклюзивному винаході Валентини Іванівни — портретному жанрі еліти української інтелігенції, який і приніс славу журналу. «... А стиль, глибина, самобутність у творенні портретів непересічних особистостей держави, знахідки слів, які найбільш точно і повно характеризують саме цих героїв, стали явищем у публіцистиці. І що характерно, у неї не було і немає повторів ні в словах, ні в змісті, ні в образах. Для кожного героя її розповідей знаходиться свіже, чисте, незаявлене слово, влучний образ, душевне тепло. І при всьому цьому незмінна вірність правді, істині, рідній країні» [1, 11]. Сьогодні її перу належать понад двісті портретів-нарисів про видатних вчених, літераторів, авторитетних господарників, менеджерів у галузі освіти, сучасних українських державотворців, перших осіб деяких зарубіжних держав, зокрема Муаммара Каддафі, Маргарет Тетчер, Гельмута Коля, Б. Єльцина.

Так, наприклад, у ювілейному 2009 році, сорок п'ять років від часу заснування журналу, В.Меншун поповнила галерею-пантеон своїх сучасників. Першим у

цьому ряду Геннадій Васильович Книшов – кардіохірург, директор Національного інституту серцево-судинної хірургії ім. М.М.Амосова, Герой України, якого називають совістю української медичної науки; Василь Якович Тацій – професор, академік НАНУ, президент Академії правових наук України, ректор Національної юридичної академії ім. Я.Мудрого, Герой України, патріарх українського правознавства; Леонід Васильович Губерський – академік НАНУ, ректор Київського національного університету ім. Т.Шевченка, голова Співки ректорів державних вузів, Герой України, «керівник високої культури думок, ідей, почуттів»; Микола Єгорович Скиба – академік Міжнародної академії інформатизації, Української технічної академії, ректор Хмельницького національного університету, який багато робить для утвердження добра, професіоналізму, патріотизму та духовності; Анатолій Васильович Анісімов – доктор фізико-математичних наук, професор, член-кореспондент НАНУ, декан факультету кібернетики Київського національного університету ім. Шевченка, неперевершений фахівець у галузі інформаційних технологій, автор концепції керуючих просторів, «потужний вчений глибинної ерудиції, інтелігентності і моральної гідності».

Портрети-нариси української наукової і політичної еліти починаються з титульної сторінки часопису фотопортретом і вступом-презентацією головного редактора, в середині числа – колаж і сам нарис. Зауважимо, що зворотний бік обкладинки багатьох чисел журналу представляє галерею успішних українців у рубриці «Твої люди, Україно!» – молодих і середнього віку, які своєю повсякденною працею готують заможне майбутнє своєї країни. Матеріали рубрики належить перу В. Меншун та О. Білик. Ця рубрика може повторюватися і в самому номері, розширюючи коло сучасників, які «знаходять правильні орієнтири у бурхливих хвилях сьогодення». Отже, можна стверджувати, що «Трибуна» – це часопис про талановитих людей України для широкого кола свідомих українців.

Журнал має цілий ряд постійних рубрик, що відповідають стратегії періодичного видання Товариства «Знання»: «Добре слово про фахівця», «Наші вітання», «Особистості нашої науки», «Точка зору», «Пам'ять», «Сумуємо», «Люди яскравої долі», статті та нариси в них, про людей, які працюють чи працювали в різних галузях науки. Отже, чітко простежується політика представницької (у 57 осіб – членів клубу «Інтелект України») редакційної колегії: «...культивувати позитивні приклади, вміння і в нелюдських умовах життя вести себе по-людськи, пропагувати наукові знання» [1,1].

Сьогодні Валентина Іванівна Меншун – Заслужений журналіст України, справжній професіонал, стаж журналістської роботи – понад 55 років, двадцять вісім із яких віддала громадсько-політичному журналу «Трибуна», стала його творцем і натхненником. Її організаторський талант, відданість справі, високий професіоналізм, мужність та мудрість жінки дозволили протистояти рейдерському захопленню редакції часопису у 2012 р. Її активна життєва позиція у свій шанований вік – приклад для наслідування журналістам – початківцям. В.Меншун – «...необычный человек и женщина-мать, многогранная личность, скромная и боевая воинственная в защите справедливости и человечности. Таких у нас даже на первых рубежах борьбы за независимость и свободу, сохранение и развитие интеллекта Украины в целом и каждого человека в частности не так уж и много». [8].

БІБЛІОГРАФІЯ:

1. Меншун В.І. Цей номер журналу «Трибуна» – п'ятисотий з часу його заснування... / В.І.Меншун // Трибуна. – 2009. - № 5-6. – С.1.
2. Так тримати, Валентино Іванівно! До 70-річчя від дня народження В. І. Меншун // «Земляки» : альманах Сумського земляцтва. – Випуск 5. – Суми : Собор, 2009. – С.112-114.

3. Учитель и наставник. Вспоминает Иван Терентьевич Тарасенко // Советское Полесье. – 2000. – №83(11618). – 3 ноября. – С.2.
4. «Зоря» – кузня журналістських кадрів (3 нагоди 90-річчя цієї газети) // Полісся. – 2010. – №43 (12618). – 28 жовтня. – С.6.
5. Нашого цвіту по всьому світу – Режим доступу: www.jurnalist.in.ua/rubric/762/site_2811.html
6. Мех Л.Г. Вчителі і «вчителі» / Л.Г. Мех // ВБФ «Журналістська ініціатива». – 2011 грудень – Режим доступу: mediafond.com.ua/show/none/454
7. Сердце Титана. Некролог / В.Меншун // День. – 2002. – № 231 – Режим доступу: www/day.Kiev.ua/ru/article/panorama-dnya/serdce-titana
8. Володимир Діденко – Режим доступу: gildiasumy.at.ua/publ/nashogo_svitv_po_vsomu_svitu/valentina_menshun.